

Foto: Fairtrade MAPPP

Massibilanss ELi raadamisvabade toodete määruse kontekstis

FAIRTRADE

Kaasrahasanud
Euroopa Liit

Mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele

Dokument uuendatud: 16.4.2026

Massibilanss EUDRI kohaselt

EUDR **keelab** raadamisvabade toodete segamise toodetega, mille puhul esineb raadamise risk või mille päritolu ei ole võimalik kontrollida (vt [KKK 1.4](#)).

EUDRI nõuete täitmiseks peavad ettevõtjad tagama, et raadamisvabad tooted ja toorained on kogu tarneahela ulatuses selgelt eraldatud toodetest või materjalidest, mille puhul ei ole võimalik kogu tarneahela ulatuses tõendada nende raadamisvaba päritolu.

Millal on segamine EUDRI alusel lubatud?

EUDR lubab toodete segamist üksnes juhul, kui kõik asjaomased tooted ja/või toorained on tõendatult raadamisvabad. See tähendab, et EUDRI kohaselt on ainus lubatud „massibilansi“ vorm: raadamisvaba toode/materjal + raadamisvaba toode/materjal.

NB! Sellistel juhtudel peavad ettevõtjad suutma esitada iga toote ja tootmiskoha kohta täieliku hoolsuskohustuse dokumentatsiooni ja tõendid vastavuse kohta.

EUDR FAQs 1.24: "For instance, a large, bulk shipment of soy that has been sourced in several hundred plots of land from several countries would need to be associated with a due diligence statement that includes all relevant countries of production and geolocation information for every single plot of land from all of these countries that have contributed to the shipment."

Massibilansi põhimõttel käideldud kakao: sektori parimad tavad

Kakaosektoris kasutatakse peamiselt massibilansil põhinevat hankimist, mis on oluline segamise võimaldamiseks. Praktikast toimub segamine tavaliselt töötlemise või tootmise etapis pärast kakao importimist ELi.

EUDRI KKK (aprill 2025)

1.4: Määrusega on ette nähtud, et kõigi kohaldamisalasse kuuluvate toodete valmistamiseks kasutatavad saadused peavad olema jälgitavad kuni maatumikini.

Massibilansil põhinevad järelevalveahelad, mis võimaldavad igas tarneahela etapis segada raadamisvabasid saadusi teadmata päritoluga või raadamisvabaduse nõuetele mittevastavate saadustega, ei ole määruse kohaselt lubatud, kuna need ei taga, et ELi turule lastud või eksporditud saadused on raadamisvabad.

Seetõttu peavad ELi turule lastavad või eksporditavad saadused olema igas tarneahela etapis eraldatud teadmata päritoluga või raadamisvabaduse nõuetele mittevastavatest saadustest.

1.5: Kui tuvastamine ja eraldamine ei ole võimalik, näiteks kui mittevastavad tooted on segatud ülejäänud toodetega, loetakse kogu asjaomane toode nõuetele mittevastavaks.

Kuidas toetab Fairtrade ettevõtjaid?

Fairtrade standarditega kooskõlas olevates massibilansiga tarneahelates osalevate Fairtrade tootjate geolokatsiooniandmed

Geolokatsiooniandmete suhtes läbi viidavad raadamisrisi hindamised

Tarneahela jälgitavusealane ekspertiis ja tugi

Lisajuhised:
kakao

Kas Fairtrade'i massibilansi põhimõttel käideldud kakaod võib EUDRi nõuete kohaselt endiselt hankida?

Fairtrade'i süsteemis on massibilanss jälgitavussüsteem, mis võimaldab tarneahelas segada Fairtrade'i sertifikaadiga ja sertifitseerimata koostisosi tingimusel, et iga lõpptarbijale Fairtrade'i märgisega müüdüd toote kohta on tootjad müünud samaväärse koguse toodangut Fairtrade'i tingimustel.

Selline meetod aitab:

- suurendada põllumajandustootjate müügivõimalusi ja võimaldab ettevõtjatel suurendada Fairtrade'i päritolu hankemahtu (nt vältides ülemäära kõrgeid eraldamisega seotud kulusid);
- anda (tarbijatele) kindluse, et müüdüd sertifitseeritud koostisosade maht vastab sertifitseeritud tootjate algselt toodetud mahule;

Selline massibilansi meetod vastab EUDRi nõuetele, kui Fairtrade'i materjale ei segata materjalidega, mis ei ole raadamisvabad või mille päritolu ei ole teada.

Fairtrade'i jälgitavusmudelid

Fairtrade eristab erinevaid jälgitavuse tasemeid, mis kajastuvad ka Fairtrade'i märgistussüsteemis:

Jälgitav (Identity Preserved/IP)

- Täielik jälgitavus konkreetse tootjaorganisatsiooni ja maatükini
- Fairtrade'i standardite kohaselt vabatahtlik
- Kohaldatakse ainult piiratud arvule toodetele

Eraldatud (Segregated)

- Sertifitseeritud tooted hoitakse sertifitseerimata toodetest kogu tarneahela ulatuses füüsiliselt eraldatuna

Massibilanss (Mass Balance)

- Sertifitseeritud ja sertifitseerimata tooteid võib omavahel segada
- Nõutav on sertifitseeritud koguste range jälgimine ja arvestus

EUDRi nõuete täitmine ei nõua üleminekut massibilansi mudelilt Identity Preserved või segregatsiooni mudelile. Kuna EUDRi alusel kogutakse geolokatsiooni andmed kõigi seotud päritolukohtade kohta, saab jätkata Fairtrade'i massibilansi mudeliga. Täielik päritolukohtade info säilitamine ei ole nõutav, kui tagatud on raadamisvaba päritolu.

Peamised järeldused

Nõuetele vastavate ja nõuetele mittevastavate toodete või materjalide segamine on keelatud – see muudab kogu toote nõuetele mittevastavaks.

EUDRi nõuete täitmiseks on hädavajalik nii füüsiline kui ka digitaalne eraldamine.

Erinevatest allikatest pärit tooteid ja materjale võib segada üksnes juhul, kui need kõik vastavad EUDRi nõuetele; sellisel juhul tuleb koguda hoolsuskohustuse teave iga toote ja tootmiskoha kohta.

Fairtrade võib toetada ettevõtjaid jälgitavuse nõuete täitmisel ja nendega seotud väljakutsete lahendamisel.

Valmisolek EUDRiks Fairtrade'i abil

eudrsupport@fairtrade.fi

**Kas sellest oli abi?
Palun andke meile teada!**

